

Lege
pentru modificarea și completarea unor acte legislative

Parlamentul adoptă prezenta lege organică.

Art. I. - Codul de procedură penală al Republicii Moldova nr. 122-XV din 14 martie 2003 (republicat în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2013, nr. 248–251, art. 699), cu modificările ulterioare, se modifică și se completează după cum urmează:

1. Articolul 29 se completează cu alineatul (4) cu următorul cuprins:

„(4) Instanțele de judecată, în cazul în care părțile invocă încălcarea Convenției europene pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, sunt obligate să se pronunțe motivat în hotărârile emise dacă a avut sau nu a avut loc încălcarea Convenției.”.

2. Articolul 41 punctul 6³) va avea următorul cuprins:

„6³) examinarea contestațiilor depuse de către părțile procesului asupra acțiunilor procurorului ierarhic superior;”.

3. Articolul 52:

alineatul (1):

după cuvintele „În cadrul urmăririi penale, procurorul” se completează cu cuvintele: „în limitele competenței materiale și teritoriale”;

punctul 1) va avea următorul cuprins:

„1) pornește urmărirea penală și dispune prin ordonanță motivată efectuarea urmăririi penale de alte organe de urmărire penală sau exercitarea nemijlocită a urmăririi penale în conformitate cu prevederile prezentului cod, refuză pornirea urmăririi sau încetează urmărirea penală;”;

se completează cu punctul 27) cu următorul cuprins:

„27) se pronunță în actele procedurale dacă a avut sau nu a avut loc încălcarea Convenției europene pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, în cazul în care părțile invocă încălcarea acesteia.”.

alineatul (2):

după cuvintele „Procurorul ierarhic superior” se completează cu cuvintele „în limitele competenței sale teritoriale și materiale”

punctul 1¹) după cuvântul „ordonanță” se completează cu cuvântul „motivată”;

punctul 3²) va avea următorul cuprins:

„3²) repartizează în mod aleatoriu procurorilor, prin rezoluție, sesizările pentru examinare sau cauzele penale pentru exercitarea ori, după caz, pentru conducerea urmăririi penale. Rezoluția privind repartizarea aleatorie a cauzelor penale se anexează în mod obligatoriu la dosar.”;

punctul 3³) după cuvântul „ordonanță” se completează cu cuvântul „motivată”.

4. Articolul 55 se completează cu alineatul (6) cu următorul cuprins:

„(6) Organul de urmărire penală se pronunță în actele procedurale dacă a avut sau nu a avut loc încălcarea Convenției europene pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, în cazul în care părțile invocă încălcarea acesteia.”

5. Articolul 56 alineatul (2¹) litera f) după cuvintele „adoptînd o ordonanță” se completează cu cuvintele „motivată, în baza temeiurilor prevăzute de lege”.

6. Articolul 177alineatul (1¹) cuvîntul „concrete” se substituie cu cuvintele „și circumstanțelor concrete ale cauzei”.

7. Articolul 200:

la alineatul (3) cuvîntul „bănuitul,” se exclude, iar după cuvîntul „învinuitul,” se completează cu cuvîntul „inculpatul”;

se completează cu alineatul (3¹) cu următorul cuprins:

„În cazul persoanelor învinuite de săvîrșirea infracțiunilor specificate la art.166¹, 324 și 326 din Codul penal al Republicii Moldova , suspendarea provizorie din funcție este obligatorie și se dispune de către judecătorul de instrucție ori de către instanța judecătorească care examinează cauza penală, la demersul procurorului care conduce, sau, după caz, efectuează urmărirea penală. Încheierea privind suspendarea provizorie din funcție poate fi contestată cu recurs”.

8. Articolul 255:

se completează cu alineatul (1¹) cu următorul cuprins:

„(1¹) Fiecare acțiune sau măsură procesuală se dispune de către organul de urmărire penală prin ordonanță separată și motivată în mod obligatoriu”;

la alineatul (2) din prima propoziție se exclud cuvintele „să fie motivată și”, iar după cuvîntul „data” se completează cu cuvîntul „ora”;

alineatul (3) se abrogă;

alineatul (4) după cuvîntul „procedural” se completează cu cuvîntul „motivate”, iar după cuvintele „judecătorul de instrucție” se completează cu cuvintele „ , care vor verifica în mod obligatoriu dacă acestea au fost adoptate în condițiile legii”.

9. Articolul 271 alineatele (4) și (7) vor avea următorul cuprins:

„(4) Procurorul ierarhic superior, în limitele competenței materiale și teritoriale, dacă, din oficiu sau la solicitare, constată rezonabil, că organul de urmărire penală, sau procurorul căroră, conform legii, le revine efectuarea, respectiv, conducerea urmăririi penale, nu asigură cercetarea rapidă sub toate aspectele, completă și obiectivă, a circumstanțelor cauzei întru stabilirea adevărului, prin ordonanță motivată dispune efectuarea urmăririi penale de către un alt organ similar.”;

„(7) Procurorul General, în temeiurile prevăzute de alin. (4), în scopul asigurării urmăririi complete și obiective, sub toate aspectele, dispune, prin ordonanță motivată, efectuarea urmăririi penale de către orice organ de urmărire penală, indiferent de competență.”.

10. Articolul 274 alineatul (7) după cuvintele „anulează ordonanța” se completează cu cuvintele „ , după autorizarea procurorului ierarhic superior.”.

11. Articolul 313 alineatul (4):

prima propoziție se completează cu cuvintele „ , precum și a persoanelor interesate”;

propoziția a doua după cuvîntul „plîngerea” se completează cu cuvintele „și a persoanelor interesate”;

propoziția a treia după cuvîntul „plîngerea” se completează cu cuvintele „precum și persoanele interesate”.

12. Articolul 320 alineatul (5) propoziția a doua după cuvintele „ordonanță motivată” se completează cu textul „ , cu autorizarea procurorului ierarhic superior”.

13. Articolul 407 alineatul (2) va avea următorul cuprins:

„(2) Apelul declarat de procuror poate fi retras de către acesta doar după autorizarea procurorului ierarhic superior fie de către procurorul ierarhic superior cu indicarea în mod obligatoriu a motivelor.”.

Art. II. - Codul de procedură civilă al Republicii Moldova nr. 225-XV din 30 mai 2003 (republicat în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2013, nr. 130–134, art. 415), cu modificările ulterioare, se modifică și se completează după cum urmează:

1. La articolul 5 alineatul (2) cuvintele „nu i se poate refuza” se substituie cu cuvintele „nu i se va refuza”.

2. La articolul 10 alineatul (2), articolul 23 alin.(3), articolul 119 alineat (1) cuvântul „poate” se substituie cu cuvântul „va”.

3. La articolul 52 alineatul (1) cuvintele „sau poate fi” se substituie cu cuvintele „sau este”.

4. La articolul 85 alineatul (4) cuvintele „poate fi scutită” se substituie cu cuvintele „se scutește”.

5. Articolul 86 alineatul (1) va avea următorul cuprins:

„(1) Judecătorul sau instanța judecătorească pînă la etapa dezbaterilor judiciare, soluționează cererile părților privind amînarea sau eșalonarea plății taxei de stat, ținînd cont de situația lor materială. Dacă reclamantul nu a plătit în termen taxa de stat, instanța scoate cererea de pe rol.”.

6. La articolul 105 alineat (2) cuvintele „îi poate încredința” se substituie cu cuvintele „îi încredințează”.

7. La articolul 109:

la alineatul (1) cuvîntul „ordone” se substituie cu cuvîntul „dispună”;

8. la alineatul (2) cuvintele „poate ordona” se substituie cu cuvintele „va dispune”. La articolul 119 alineat (1) cuvintele „poate contribui” se substituie cu cuvintele „este obligată să contribuie”.

9. La articolul 138 alineatul (1) cuvintele „pot fi” se substituie cu cuvîntul „sunt”.

10. La articolul 167 alineatul (1) litera a) cuvintele „în modul stabilit” se substituie cu textul „de parte, pe proprie răspundere”.

11. La articolul 174 alineatul (1) cuvintele „poate lua măsuri” se substituie cu cuvintele „decide în aceeași zi aplicarea sau neaplicarea măsurilor”.

12. La articolul 175 alineatul (2) cuvintele „poate aplica, după caz, și alte” se substituie cu cuvintele „decide, la cererea participanților la proces, aplicarea și altor”.

13. Din articolul 176 alineatul (3) cuvintele „după caz” se exclud.

14. Articolul 177:

în alineatul (2) cuvintele „în termen de o zi de la depunere” se substituie cu cuvintele „în ziua depunerii”;

alineatul (3) după cuvântul „încheiere” se completează cu cuvântul „motivată”.

15. La articolul 180 alineatul (1) cuvintele „din oficiu sau” se exclud.

16. La articolul 182 alineatul (1) cuvintele „poate cere” se substituie cu cuvintele „la solicitarea motivată a pîrîtului, cere”.

17. Articolul 185 alineatul (1) se completează culitera a¹) cu următorul cuprins:
„a¹) soluționează, la cererea părților, amînarea sau eșalonarea plății taxei de stat;”.

18. La articolul 190 alineat (2), în propoziția a doua cuvântul „poate” se exclude.

19. La articolul 191 alineatul (1) cuvintele „Poate fi stabilit” se substituie cu cuvintele „Judecătorul va stabili”.

20. La articolul 204 cuvintele „poate să decidă” se substituie cu cuvântul „decide”.

21. La articolul 249 alineatul (2) prima propoziție va avea următorul cuprins: „Instanța judecătorească, din oficiu sau la cererea participanților la proces, corectează greșelile sau omisiunile din hotărîre privitor la nume, calitate procesuală, orice alte erori materiale sau de calcul evidente.”.

22. Articolul 250 alineatul (1) cuvântul „poate” se exclude, iar cuvintele „să emită” se substituie cu cuvântul „emite”.

23. La articolul 251 alineatul (1) cuvântul „poate” se exclude, cuvintele „să dea” se substituie cu cuvântul „dă”, iar cuvintele „să omită” se substituie cu cuvântul „omite”.

24. La articolul 252 alineatul (1) cuvântul „poate” se exclude, cuvintele „să amîne ori să eșaloneze” se substituie cu cuvintele „amîna ori eșalonează”, iar cuvintele „să schimbe” se substituie cu cuvântul „schimbă”.

25. La articolul 253 alineatul (1) cuvântul „poate” se exclude, iar cuvintele „să efectueze” se substituie cu cuvântul „efectuează”.

26. La articolul 435:
în alineatul (2) cuvintele „este în drept să dispună” se substituie cu cuvintele „dispune”;

în alineatul (8) cuvintele „poate fi suspendată” se substituie cu cuvintele „se suspendă” .

27. La articolul 444 propoziția a doua va avea următorul cuprins „Complețul din 5 judecători decide oportunitatea invitării participanților sau reprezentanților acestora pentru a se pronunța asupra problemelor de legalitate invocate în cererea de recurs”.

Art. III. – Codul contravențional al Republicii Moldova nr. 218-XVI din 24 octombrie 2008 (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2009, nr. 3–6, art. 15), cu modificările ulterioare, se modifică și se completează după cum urmează

1. La articolul 230 sancțiunea alineatului (3) va avea următorul cuprins:

„se sancționează cu amendă la 20 la 30 unități convenționale cu privarea de dreptul de a conduce un vehicul pe un termen de un an.”.

2. Sancțiunea alineatului (1) articolului 231 va avea următorul cuprins:

„se sancționează cu amendă de la 30 la 50 de unități convenționale.”.

3. Sancțiunile alineatelor (1) și (2) ale articolului 232 vor avea următorul cuprins:

„se sancționează cu amendă de la 5 la 10 unități convenționale cu aplicarea a 2 puncte de penalizare.”.

4. La articolul 233:

sancțiunile de la alin. (2¹) și (4) vor avea următorul cuprins:

„se sancționează cu amendă de la 100 la 150 de unități convenționale cu privarea de dreptul de a conduce vehicule pe un termen de la 2 la 3 ani.”;

sancțiunea de la alin. (3) va avea următorul cuprins:

„se sancționează cu amendă de la 75 la 100 de unități convenționale sau cu muncă neremunerată în folosul comunității pe o durată de la 20 la 40 de ore sau cu arest contravențional pe un termen de 15 zile.”.

5. La articolul 236:

sancțiunea alineatului (1) va avea următorul cuprins:

„se sancționează cu amendă de la 15 la 20 de unități convenționale cu aplicarea a 3 puncte de penalizare.”;

sancțiunea alineatului (2) va avea următorul cuprins:

„se sancționează cu amendă de la 25 la 30 de unități convenționale cu aplicarea a 4 puncte de penalizare.”;

sancțiunea alineatului (3) va avea următorul cuprins:

„se sancționează cu amendă de la 45 la 50 de unități convenționale cu aplicarea a 5 puncte de penalizare.”.

6. La articolul 238:

sancțiunea alineatului (1) va avea următorul cuprins:

„se sancționează cu avertisment sau cu amendă de la 5 la 10 unități convenționale.”;

sancțiunile alineatului (2) și alineatului (3) vor avea următorul cuprins:

„se sancționează cu amendă de la 5 la 10 unități convenționale cu aplicarea a 2 puncte de penalizare.”.

7. La articolul 242:

sancțiunea alineatului (1) va avea următorul cuprins:

„se sancționează cu amendă de la 35 la 40 de unități convenționale cu aplicarea a 5 puncte de penalizare.”;

sancțiunea alineatului (2) va avea următorul cuprins:

„se sancționează cu amendă de la 45 la 50 de unități convenționale cu aplicarea a 6 puncte de penalizare.”.

8. Articolul 395 alineatul (1) se completează cu litera b¹) cu următorul cuprins:

„b¹) cauzele contravenționale în cadrul cărora au fost dispuse măsuri procesuale de constrângere;”.

9. Articolul 396 alineatul (1) se completează cu cuvintele „și întocmește procese-verbale în condițiile art.42”.

10. Articolul 442 se completează cu alineatul (3) cu următorul cuprins:
„(3) Conținutul Registrului de evidență a proceselor-verbale cu privire la contravenții și modul de ținere a acestuia se aprobă de Guvern și este obligatoriu pentru toți agenții constatatori.”.

11. Articolul 443 alineatul (1) litera a) după cuvintele „(ziua, luna, anul)” se completează cu cuvântul „, ora”.

12. Articolul 448 se completează cu alineatul (5¹) cu următorul cuprins:
„(5¹) La examinarea contestațiilor împotriva procesului-verbal cu privire la contravenție, instanța de judecată:

- a) admite și examinează contestația;
- b) respinge contestația depusă cu indicarea temeiurilor.”.

Art. IV. – Dispoziții finale și tranzitorii

(1) Prezenta lege intră în vigoare la data publicării, cu excepția prevederilor punctului 3 al Art. I în partea ce ține de distribuirea aleatorie a sesizărilor și cauzelor penale în cadrul organelor procuraturii.

(2) Prevederile privind distribuirea aleatorie a sesizărilor și cauzelor penale în cadrul organelor procuraturii vor fi puse în aplicare de Procuratura Generală nu mai târziu de 1 ianuarie 2018 conform următorului orar:

a) până la 1 iunie 2016 va elabora conceptul și va asigura dotarea tehnică necesară pentru sistemul informațional integrat de distribuire aleatorie a sesizărilor și cauzelor penale în organele procuraturii;

b) în perioada 1 iunie – 31 decembrie 2016 va asigura testarea sistemului informațional în cadrul a 10 organe ale procuraturii-pilot;

c) în perioada 1 ianuarie - 31 decembrie 2017 va asigura ajustările și revizuirile necesare ale Sistemului informațional de gestionare a dosarelor și dotarea tehnică a tuturor organelor procuraturii pentru asigurarea distribuirii aleatorii a sesizărilor și cauzelor penale în organele procuraturii.

(3) În termen de 6 luni de la data intrării în vigoare a prezentei legi, Guvernul:

a) va aproba conținutul Registrului de evidență a proceselor-verbale cu privire la contravenții și Regulamentul de ținere a acestuia;

b) va aduce actele sale normative în concordanță cu prezenta lege.

Președintele Parlamentului